

COMMISSIE REGIONAAL OVERLEG
LUCHTHAVEN MAASTRICHT

Secretariaat: Postbus 5700 - 6202 MA Maastricht

MELDINGENOVERZICHT

4^e KWARTAAL 2020

Maart 2021

Uitgegeven door het **Klachten Informatie Centrum Luchtverkeer** onder verantwoordelijkheid van de
Commissie Regionaal Overleg Luchthaven Maastricht

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	blz. 2
Aandachtspunten en/of aanbevelingen	blz. 3
1. Meldingenrapport 4 ^e kwartaal 2020	blz. 6
2. Spreiding melders en meldingen over de gemeenten	blz. 7
3. Vluchten tussen 06:00-23:00 uur niet zijnde lesvluchten	blz. 8
4. Lesvluchten	blz. 9
5. Vliegbewegingen tussen 23:00-24:00 uur	blz. 9
6. Afwijkingen voorgeschreven vertrekroute	blz. 10
7. Samenstelling van de Werkgroep Meldingen en Hinder	blz. 11

Inleiding

In dit rapport zijn alleen de meldingen over hinder van vliegverkeer van MAA opgenomen en niet van vliegverkeer van de AWACS-basis, Bierset en/of van overvliegers (= vliegtuigen boven Limburg niet op weg naar of afkomstig van genoemde luchthavens).

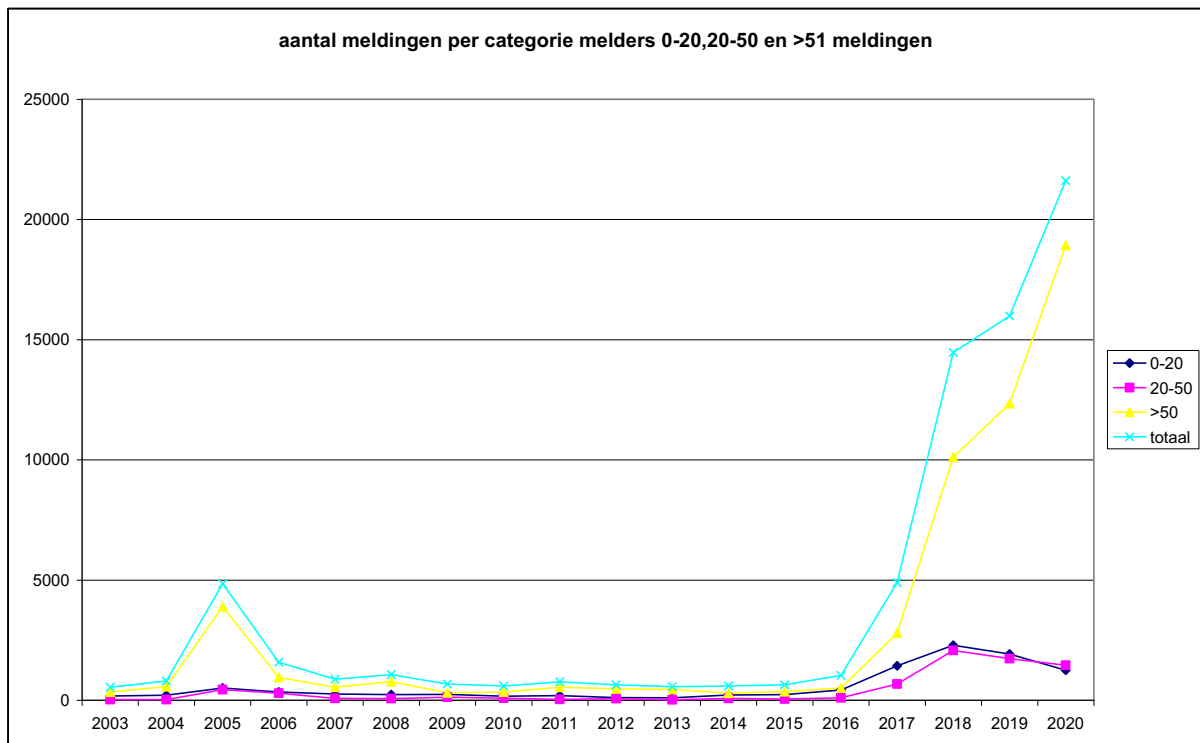
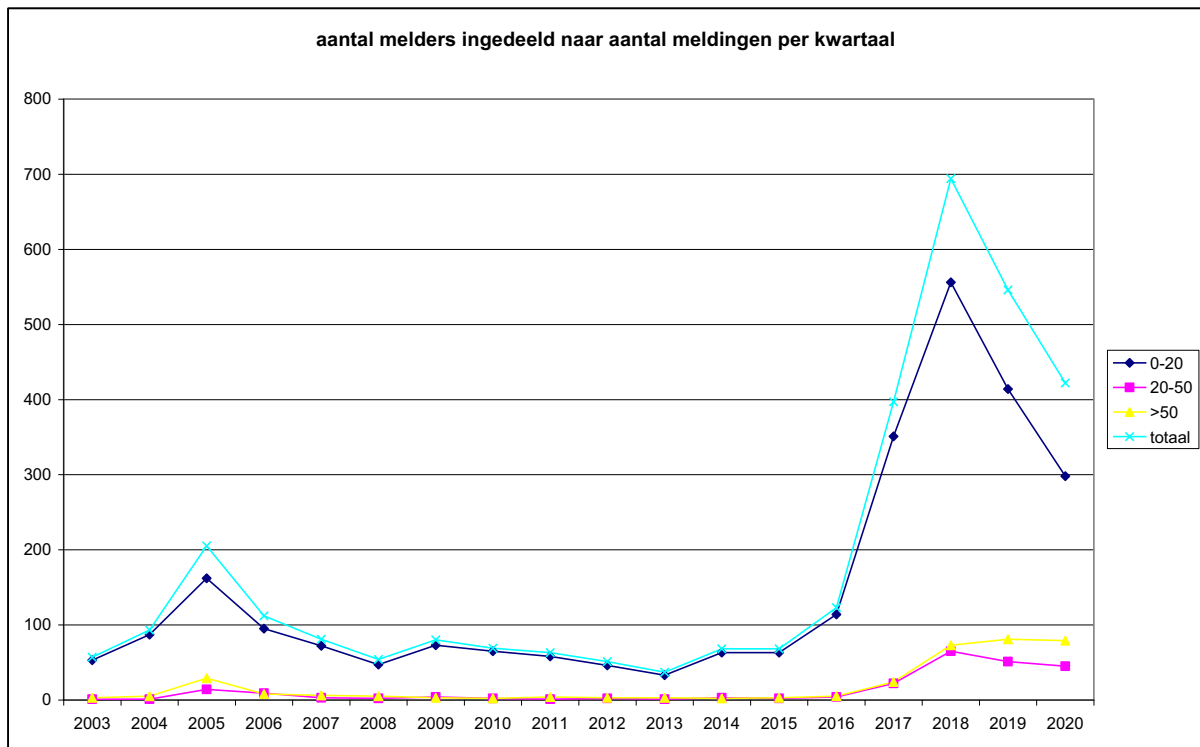
Dit rapport is opgesteld om de Commissie Regionaal Overleg (CRO) Luchthaven Maastricht te informeren over de hinder met betrekking tot MAA vliegverkeer, die bij het Klachten Informatie Centrum Luchtverkeer (KICL) is gemeld in het 4^e kwartaal 2020. Gegevens over meldingen en melders (meld adressen) zijn in tabellen verwerkt en vergeleken met gegevens over dezelfde periode in het voorgaande jaar.

Het rapport wordt besproken in de Werkgroep Meldingen en Hinderbeleid (WMH) van de Commissie. Op basis van het rapport kan de WMH aandachtspunten voor nader onderzoek formuleren. Dit kan resulteren in beleidsaanbevelingen ter voorkoming van vermijdbare hinder. Zie daarvoor de volgende pagina.

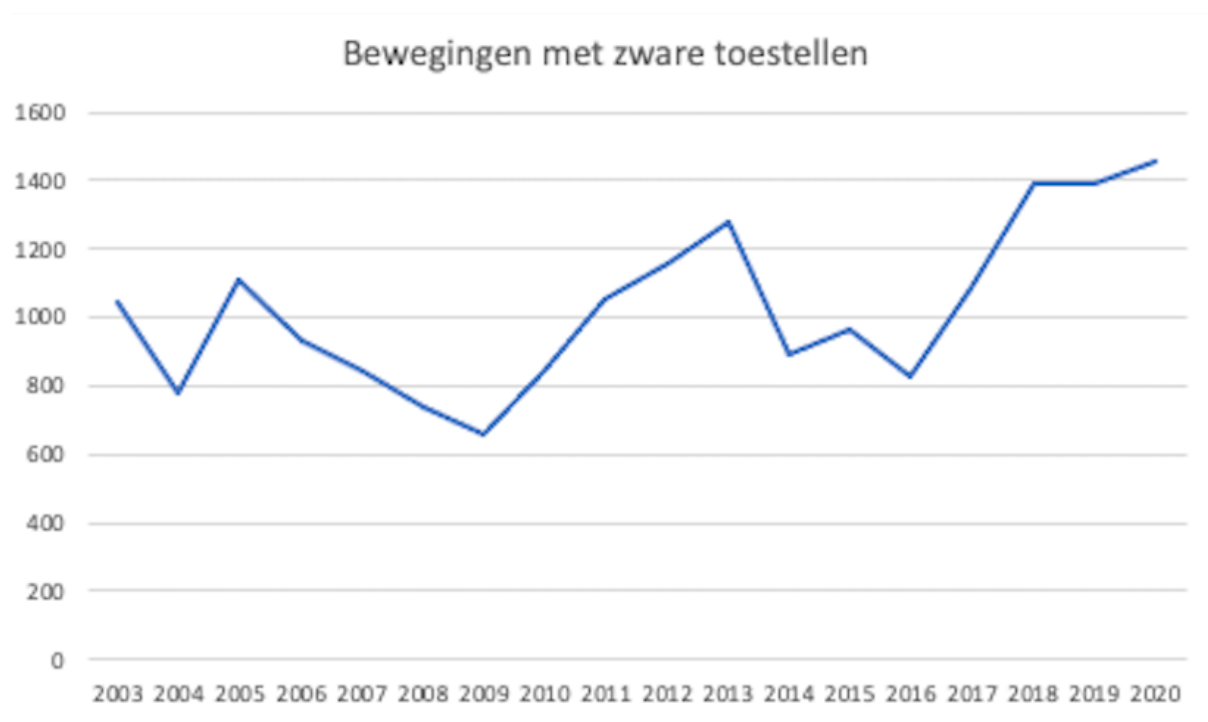
Aandachtspunten en/ of aanbevelingen

1. De Werkgroep stelt vast dat het totale aantal MAA vliegbewegingen in het vierde kwartaal is gedaald met 3% ten opzichte van het vierde kwartaal 2019. Het aantal melders daalt met 23% en de meldingen nemen toe met 35%. Deze toename wordt veroorzaakt door de stijging van de meldingen bij de melders met 50 of meer meldingen per kwartaal. In de categorie 0-50 meldingen per kwartaal dalen melders en meldingen ten opzichte van het vierde kwartaal 2019 van 465 naar 343. Zij zijn verantwoordelijk voor 12% (=2.696 meldingen) van het totale aantal meldingen. De 79 melders in de categorie 50 of meer meldingen dienden 18.921 meldingen in (t.o.v. 12.336 door 81 melders in het vierde kwartaal 2019), zijnde 88% van het totale aantal meldingen. Gelet hierop is de Werkgroep voornemens voor wat betreft de analyse een knip aan te brengen en in de analyse de focus te leggen op de melders in de categorie 0-50 meldingen per kwartaal. De Werkgroep zal in het rapport van het eerste kwartaal 2021 een concreet voorstel hiervoor aan de CRO voorleggen.
2. De Werkgroep stelt verder vast dat de bewegingen met zware toestellen in het vierde kwartaal met 5% toenemen ten opzichte van het vierde kwartaal 2019 en dat de meldingen over deze bewegingen met 39% toenemen.
3. Op voorstel van de Werkgroep heeft de CRO voorzitter in december 2020 aan de Minister van IenW verzocht om in het kader van het programma herindeling luchtruim ook onderzoek te doen naar een verkorte naderingsroute naar MAA. Voor het aanvliegen richting MAA wordt nu het routepunt OLNO (LNO) gebruikt en wordt het Heuvelland overvlogen. Uit onderzoek is de Werkgroep gebleken dat het wellicht mogelijk is om vanuit zuidoostelijke richting een verkorte naderingsroute richting MAA te gebruiken die het Heuvelland mijdt en dus aanzienlijke hinderreductie oplevert. Recentelijk is deze route al eenenkele keer gevlogen. Het antwoord van het ministerie van IenW op de brief van de voorzitter luidt dat het initiatief voor een dergelijk onderzoek in de regio en niet bij de rijksoverheid ligt. Dit antwoord acht de Werkgroep onbevredigend en niet in lijn met eerdere routewijzigingen MAA c.q. afspraken met België over gebruik van elkaars luchtruim bij afhandeling MAA en Luik-Bierset verkeer, waarbij wel initiatief en regierol bij de rijksoverheid (IenW) lag. De Werkgroep stelt de CRO dan ook voor een brief met deze strekking aan IenW te sturen en de bereidheid van de CRO tot nader overleg hierover met IenW aan te geven.

Bron: kwartaalrapporten 4^e kwartaal 2003-2020 van KICL/ Werkgroep Meldingen en Hinder.



Bewegingen met zware toestellen die aanleiding waren voor 65%-93% van het aantal meldingen. Zie tabellen in de kwartaalrapporten 2003-2020.



Meldingenrapport 4^e kwartaal 2020

Tabel 1. Aantal bewegingen, meldingen en melders in het 4^e kwartaal.

	Aantal bewegingen MAA		Aantal meldingen MAA		Aantal melders MAA	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Oktober	1117	1106	5791	7478	403	309
November	1152	1208	5461	7617	338	283
December	918	779	4739	6522	322	256
Totaal	3187	3093	15991	21617	546	422

Het totaal aantal bewegingen van MAA is in 4^e kwartaal 2020 met 3% afgenomen ten opzichte van dezelfde periode in 2019, de melders nemen met 23% af van 546 in '19 naar 422 in '20. De meldingen over hinder van MAA vliegverkeer nemen toe met 35% van 15.991 in '19 naar 21.617 in '20. Van de meldingen gaat 72% over vertrekkend en 28% over landend vliegverkeer.

Er is sprake van een asymmetrisch meldingenpatroon, dat wil zeggen dat er een grote groep melders is met een relatief gering aantal meldingen en een andere kleinere groep melders met een relatief hoog aantal meldingen. De melders worden daarom onderverdeeld in het aantal door hen ingediende meldingen per kwartaal namelijk "0-50" en "> 50" meldingen per melder per kwartaal. Door 343 melders uit de categorie "0-50" zijn 2.696 meldingen ingediend, 12% van het totaal aantal meldingen in het 4^e kwartaal '20. Door 79 melders uit de categorie "> 50" zijn 18.921 meldingen ingediend, 88% van het totaal aantal meldingen. In het 4^e kwartaal '19 werden door 465 melders uit de categorie "0-50" 3.655 meldingen ingediend, 23% van het totaal aantal meldingen en door 81 melders uit de categorie "> 50" 12.336 meldingen, 77% van het totaal.

Tabel 2. verdeling melders in categorieën 0-50 meldingen en > 50 meldingen per melder per kwartaal in het 4^e kwartaal.

	Aantal melders categorie 0-50	Aantal melders categorie >50	Aantal meldingen categorie 0-50	Aantal meldingen categorie > 50
2020	343 / totaal 422 81%	79 / totaal 422 19%	2696 / totaal 21617 12%	18921 / totaal 21617 88%
2019	465 / totaal 546 85%	81 / totaal 546 15%	3655 / totaal 15991 23%	12336 / totaal 15991 77%

Onderzoek toont aan dat de mediaan* in 2020 gelijk gebleven is aan die van 2019, namelijk 4 meldingen per melder per kwartaal. Dit betekent dat de helft van alle melders in 2019 en 2020 niet meer dan 4 meldingen per kwartaal heeft ingediend.

* Omdat hier sprake is van een asymmetrische verdeling van het aantal meldingen per melders (d.w.z. dat de meeste melders weinig meldingen hebben ingediend en een enkeling veel), is het bepalen van gemiddelde waarde niet representatief voor deze groep melders; beter is het om hier de mediaan te bepalen, omdat deze minder beïnvloed wordt door extreme waarden. De mediaan wordt bepaald door een lijst van de melders te maken met het door hen ingediende aantal meldingen in oplopende volgorde (d.w.z. te beginnen met alle melders met 1 melding, vervolgens die met 2 meldingen etc.) De mediaan is dan de middelste waarde (is aantal meldingen) in de rij melders. Bij 422 melders wordt de mediaan bepaald door de som van waarde van de 211^e en 212^e melder gedeeld door 2.

Spreiding melders en meldingen over de gemeenten

Tabel 3. Aantal melders en meldingen per gemeente in het 4^e kwartaal 2020.

Gemeente	Melders		Meldingen	
	Cat. 0-50 meldingen per melder	Cat. > 50 meldingen per melder	Cat. 0-50 meldingen per melder	Cat. > 50 meldingen per melder
Beek	34	10	203	2032
Beekdaelen	30	2	178	208
Brunssum	9	3	54	443
Echt-Susteren	4	-	47	-
Eijsden-Margraten	26	3	165	491
Gulpen-Wittem	13	5	78	1184
Heerlen	5	1	67	104
Langraaf	1	-	1	-
Maasgouw	1	-	1	-
Maastricht	51	17	567	2708
Meerssen	93	27	747	8873
Roerdalen	6	-	6	-
Roermond	1	-	1	-
Simpelveld	1	1	3	171
Sittard-Geleen	28	2	194	298
Stein	3	-	6	-
Vaals	6	-	69	-
Valkenburg a/d Geul	26	8	244	2409
Voerendaal	5	-	65	-
Totaal	343	79	2.696	18.921

Om meer inzicht te krijgen in meldingenpatronen en daarmee de mogelijkheid te bezien om te sturen op vermijdbare hinder is onderscheid gemaakt in vliegverkeer op MAA., namelijk **vluchten tussen 06:00-23:00 uur niet zijnde lesvluchten, lesvluchten en vluchten tussen 23:00 en 24:00 uur**. Per categorie is gekeken naar de hinder als gevolg van deze vluchten waarbij bewegingen, meldingen en melders in tabellen zijn weergegeven. Hierbij dient vermeld te worden dat iedere melder voor zowel de maand als voor het kwartaal slechts 1x wordt geteld. Ook kan het zijn dat de melder over meerdere categorieën overlast heeft gehad. Het is daarom niet mogelijk het aantal melders voor het totaalcijfer bij elkaar op te tellen. Zie de volgende pagina's.

Vluchten tussen 06:00- 23:00 uur niet zijnde lesvluchten

Het totale aantal bewegingen van vluchten in de periode 06:00 -23:00 uur niet zijnde lesvluchten daalt met 8% van 2468 in het 4^e kwartaal '19 naar 2273 in het 4^e kwartaal '20. Melders over bovenstaande bewegingen nemen af van 504 in '19 naar 377 in '20, een daling van 19%, het totale aantal meldingen neemt toe van 13756 in '19 naar 20676 in '20, een toename van 50%. Zie tabel 4.

Niet alle bewegingen leiden tot hinder, het zijn met name de bewegingen met zware toestellen die daarvoor verantwoordelijk zijn. In tabel 3 zijn deze bewegingen en de meldingen daarover weergegeven. De bewegingen met zware toestellen nemen met 5% toe van 1390 in '19 naar 1457 in '20, zie tabel 5. De meldingen over deze bewegingen stijgen met 39% van 13943 in '19 naar 19325 in '20. Uit onderzoek blijkt dat in het 4^e kwartaal 2020 64% van het totaal aantal bewegingen tussen 06:00-23:00 uur verantwoordelijk is voor 93% van het totaal aantal meldingen over deze categorie.

Tabel 4. Aantal vliegbevegingen, meldingen en melders in het 4^e kwartaal

	Bewegingen tussen 06:00-23:00 uur		Meldingen 06:00-23:00 uur		Melders 06:00-23:00 uur	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Oktober	854	791	5549	7090	363	259
06-07 uur	101	41	1301	122	174	48
07-23 uur	753	750	4248	6968	320	250
November	854	815	5376	7375	338	275
06-07 uur	43	1	367	3	98	3
07-23 uur	811	814	5009	7372	309	275
December	760	667	4641	6362	298	242
06-07 uur	20	6	146	26	42	16
07-23 uur	740	661	4499	6336	290	240
Totaal	2468	2273	15566	20827	504	377
06-07 uur	164	48	1814	151	233	56
07-23 uur	2304	2225	13756	20676	459	371

Tabel 5. Aantal meldingen in relatie tot aantal vliegbevegingen van bepaalde zware typen vliegtuigen binnen openstellingsuren in het 4^e kwartaal. Getal tussen haakjes is het % van het totaal aantal bewegingen c.q. meldingen over MAA vluchten tussen 06:00-23:00 uur niet zijnde lesvluchten.

4 ^e kwartaal	Bewegingen		Meldingen	
	2019	2020	2019	2020
A310 serie	62	86	477	1168
A320 serie	32	104	93	711
A330 serie	173	182	1548	2669
B737 serie	489	81	4523	908
B744 serie	198	156	3607	3824
B748 serie	16	-	249	-
B777 serie	289	615	2852	8451
AT72 serie	131	135	594	759
IL76	-	4	-	81
A343 serie	-	4	-	63
A353 serie	-	4	-	36
B767 serie	-	2	-	46
B787 serie	-	84	-	609
totaal	1390 (56 %)	1457 (64%)	13943 (90%)	19325 (93%)

N.B. de bewegingen en de meldingen van de A300 en de A310 serie zijn in deze tabel samengevoegd. B744 serie staat voor het type B747-400, B748 serie staat voorvoor het type B747-800.

Lesvluchten:

Het aantal lesbewegingen is in het 4^e kwartaal 2020 met 15% toegenomen ten opzichte van het aantal in het 4^e kwartaal 2019. Het aantal melders en meldingen over lesbewegingen nemen toe met 108% respectievelijk 180%. De meldingen gaan over lokale lesvluchten met toestellen <6 ton, tevens over circuitlesvluchten met toestellen <6 ton en toestellen >6 ton MTOW.

Tabel 6. Aantal meldingen in relatie tot aantal vliegbewegingen van lesvluchten in het 4^e kwartaal.

	Aantal vliegbewegingen lesvluchten		Aantal meldingen lesvluchten		Aantal melders Lesvluchten	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Oktober	257	313	102	278	37	75
November	298	393	85	242	35	81
December	157	111	39	112	22	54
Totaal	712	817	226	632	63	131

Vluchten tussen 23.00 en 24.00 uur:

De openstellingsuren van MAA zijn van 06:00 uur tot 23:00 uur. Voor luchtvaartuigen van luchtvaartmaatschappijen die geregelde vluchten uitvoeren en die volgens schema eerder dan 23:00 uur plaatselijke tijd hadden moeten arriveren kan, voor zover sprake is van onverwachte vertragende omstandigheden die op het moment van vertrek redelijkerwijs niet voorzien hadden kunnen worden, een extensie verleend worden tot 24:00 uur, voor starts voor zover sprake is van een technische storing van het luchtvaartuig dan wel van de luchtvaarttechnische gronduitrusting of extreme meteorologische omstandigheden. De luchthaven is te allen tijde open voor luchtvaartuigen die in nood verkeren of ten behoeve van reddingsacties of hulpverlening worden ingezet. In het vierde kwartaal betrof het één ambulancevlucht in verband met een donortransport.

Het aantal bewegingen in de periode 23:00 tot 24:00 uur, waarvoor een extensie is verleend, neemt in het 4^e kwartaal '20 af van 7 bewegingen in '19 naar 2 in '20. Over deze bewegingen zijn in het 4^e kwartaal '20 door 126 melders 158 meldingen ingediend, over de bewegingen in '19 door 130 melders 199 meldingen.

Tabel 7. Aantal meldingen in relatie tot aantal vliegbewegingen buiten de openstellingsuren in het 4^e kwartaal waarvoor een extensie is verleend.

	Aantal bewegingen waarvoor extensie is verleend		Aantal meldingen		Aantal melders	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Oktober	6	1	140	110	92	109
November	0	0	0	0	0	0
December	1	1	59	48	59	48
Totaal	7	2	199	158	130	126

Afwijkingen voorgeschreven vertekroute (Standard Instrument Departure /SID)

Op basis van artikel 10 van het Luchtverkeersreglement is voor het IFR-verkeer een aantal standaard instrument vertrek procedures (SID's) vastgesteld voor het luchtvaartterrein Maastricht. Deze procedures worden beschreven in de Aeronautical Information Publication (AIP). In de AIP zijn kaarten opgenomen waarop de routes van deze procedures zijn weergegeven. Deze uitvliegroutes zijn theoretische lijnen, in de praktijk zal een zekere spreiding plaatsvinden als gevolg van vliegtuigtype, het startgewicht, het gebruikte flightmanagementsysteem aan boord van het vliegtuig en de meteo-omstandigheden. Het tolerantiegebied is het gebied waarbinnen vliegtuigen, bij het uitvoeren van een vertrekprocedure, zich kunnen bevinden. De in de Beleidsregel handhaving vertrekprocedures luchthavens Eelde, Maastricht en Rotterdam van november 2014 bedoelde tolerantiegebieden zijn zo geconstrueerd dat ieder vliegtuigtype een vertrekprocedure binnen het bijhorende tolerantiegebied kan uitvoeren.

Door het KICL wordt op verzoek van de WMH/CRO controle uitgevoerd op toestellen die zijn afgeweken van de voorgeschreven vertekroute. Deze bewegingen worden voor onderzoek en beoordeling aan de LVNL voorgelegd. In geval van afwijking van de SID zonder toestemming van de Luchtverkeersleiding kan sprake zijn van overtreding van regelgeving. Deze gevallen worden dan voor nader onderzoek door het KICL doorgeleid aan het bevoegde gezag, de Inspectie Leefomgeving en Transport van het Ministerie van I&W.

In het 4^e kwartaal 2020 zijn 25 SID afwijkingen door het KICL voor beoordeling naar de LVNL doorgestuurd. Uit onderzoek door deze instantie bleek dat in 24 gevallen sprake was van een afwijking van de SID in opdracht of met toestemming van de LVNL en geheel in overeenstemming met de regelgeving. Van de 24 zijn 10 afwijkingen in verband met een complexe verkeerssituatie en 1 afwijking op aanvraag van de vlieger om zwaar weer te vermijden. In 13 gevallen vloog het toestel van MAA naar Luik en is het volgens de LVNL vanwege de korte afstand niet zinnig om via een SID te klimmen naar FL60. Met toestemming van LVNL worden dergelijke vluchten op directe wijze afgehandeld. Dit verkort de vliegafstand en vliegtijd en is volgens de LVNL uiteindelijk beter voor het milieu. In 1 geval was sprake van afwijking zonder toestemming of in opdracht van de LVNL, een zgn. trackoffender. Over deze beweging buiten het tolerantiegebied zijn 2 meldingen ingediend. De trackoffender is door het KICL doorgeleid naar het bevoegde gezag, de Inspectie Leefomgeving en Transport van het Ministerie van I&W. In het 4^e kwartaal 2019 zijn dat 3 trackoffenders geweest.

Samenstelling van de Werkgroep Meldingen en Hinder:

1. De heer C. Degenaar Omwonenden
2. De heer H. Albersen Omwonenden
3. De heer R. Jense Maastricht Aachen Airport
4. De heer M. Millenaar Luchtverkeersleiding Nederland
5. De heer S. Paul Aircraft Owners and Pilotes Association (AOPA)
6. Mevrouw M. Duijvestijn Klachten Informatie Centrum Luchtverkeer
7. Mevrouw R. Lichtenberg Klachten Informatie Centrum Luchtverkeer
8. Mevrouw L. Ehlen Klachten Informatie Centrum Luchtverkeer
9. Mevrouw C. van Dooren Klachten Informatie Centrum Luchtverkeer
10. De heer P. Simons Provincie Limburg (voorzitter)